

Cyngor Sir CEREDIGION County Council

ADRODDIAD I'R:	Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio
DYDDIAD:	3 Mehefin 2021
LLEOLIAD:	O bell drwy gynhadledd fideo
TEITL:	Adroddiad ynghylch Cynnydd o ran Datganiad Llywodraethu Blynyddol 2021-2022 a Chynllun Gweithredu'r Flwyddyn Gyfredol
DIBEN YR ADRODDIAD:	Rhoi diweddariad i'r Pwyllgor ynghylch cynnydd o ran Datganiad Llywodraethu Blynyddol 2021-2022 a Chynllun Gweithredu'r Flwyddyn Gyfredol
Er:	Gwybodaeth
Portffolio Cabinet a'r Aelod Cabinet:	Cyng. Ray Quant, Dirprwy Arweinydd y Cyngor ac Aelod Cabinet Gwasanaethau Cyfreithiol a Llywodraethu, Pobl a Threfniadaeth a Gwasanaethau Democrataidd

Cyflwyniad a Gofynion

Yn y cyfarfod a gynhaliwyd ar 24 Chwefror 2021, bu'r Pwyllgor Archwilio yn ystyried y Datganiad Llywodraethu Blynyddol drafft ar gyfer 2020-2021. Cafodd y Datganiad drafft ei gymeradwyo gan y Cyngor ar 18 Mawrth 2021 a bydd yn cael ei gyhoeddi ar ôl iddo gael ei archwilio gan Archwilio Cymru yn rhan o'r Datganiad o Gyfrifon.

Mae'r Datganiad drafft cyfredol yn cynnwys cynllun gweithredu y cytunwyd arno ar gyfer 2021-2022, sy'n cynnwys y camau gweithredu canlynol:

- Bydd y Swyddog Monitro yn cynghori'r Swyddogion ymhellach am yr angen i ddatgan buddiannau mewn sefydliadau sydd neu a allai fod yn gwrthdaro â buddiannau'r Cyngor, sy'n cynnwys:
 - Contractwyr;
 - Llywodraethwyr ysgol;
 - Clercod cynghorau tref a chymuned; ac
 - Aelodau cynghorau tref a chymuned.
- Bydd y Swyddog Monitro a'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol – Gwasanaethau Democrataidd yn parhau i gynnal adolygiad o'r Aelodau sy'n dal swyddi cyfarwyddwyr, swyddi ymddiriedolwyr neu aelodaeth pan gânt eu penodi i gyrrff allanol a phwyllgorau. Bydd y Swyddog Monitro yn ystyried adborth yr Aelodau a gwerth ychwanegol ac yn parhau i ddiweddarau'r Cod Ymddygiad ar gyfer Swyddogion ac Aelodau.

- Bydd y Swyddog Monitro yn cynghori'r Swyddogion ymhellach am yr angen i ddatgan
 - swyddi cyfarwyddwyr; a
 - chyflogaeth arall
 p'un a ydynt yn gwrthdaro â buddiannau'r Cyngor ai peidio.
- Bydd y Swyddog Monitro yn parhau i gynghori'r Aelodau ymhellach am yr angen i ddatgan lletygarwch/rhoddion.
- Bydd y Swyddog Monitro yn cynghori'r Prif Swyddogion ymhellach am yr angen i ddatgan cysylltiadau personol agos â Swyddogion neu Aelodau eraill.
- Bydd y Grŵp Arwain yn cael y wybodaeth ddiweddaraf am e-ddysgu a bydd yr Adran Adnoddau Dynol yn cyflwyno adroddiadau i'r Grŵp Arwain (rhaid i bob aelod o staff gwblhau modiwl hyfforddiant e-ddysgu gorfodol ar Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol 2015).
- Parheir i adolygu'r Cyfansoddiad yn ôl yr angen ac er mwyn sicrhau ei fod yn adlewyrchu newidiadau deddfwriaethol.
- Mae'r Cyngor yn paratoi i gydymffurfio â Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021, sy'n cynnwys yr angen i'r Cyngor ymgynghori ynghylch strategaeth cyfranogiad y cyhoedd a chyhoeddi strategaeth o'r fath er mwyn cynyddu cyfranogiad y cyhoedd mewn democratiaeth leol a gwella tryloywder, ac o safbwynt y Pwyllgor Archwilio (sef y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio erbyn hyn) (bydd ei gylich gorchwyl, ei faes gwaith a'i gyfansoddiad yn cael eu hadolygu). Mae'r newidiadau yn cynnwys:
 - newid yr enw i 'Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio';
 - sicrhau bod 2/3 o'r aelodau yn Gynghorwyr a bod 1/3 o'r aelodau yn lleygwyr (fel y diffinnir yn y Ddeddf);
 - dyletswydd y Pwyllgor i benodi ei Gadeirydd a'i Is-gadeirydd ei hun;
 - rhaid bod y Cadeirydd yn lleygwr;
 - rhaid nad yw'r Is-gadeirydd yn aelod o weithrediaeth yr awdurdod lleol; ac
 - yn absenoldeb y Cadeirydd a'r Is-gadeirydd, dim ond aelodau anweithredol all gadeirio cyfarfodydd.
- Caiff Cofrestr o Benderfyniadau Dirprwyedig ei chyhoeddi.
- Parheir i fonitro'r nifer sy'n gwneud y modiwl e-ddysgu gorfodol ynghylch chwythu'r chwiban (mae'n is na'r gofyn ar hyn o bryd).
- Caiff y Polisi Cwynion / Canmoliaeth ei adolygu yn ystod 2020-2021.
- Caiff hyfforddiant ynghylch moeseg / twyll ei ddarparu.
- Bydd Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 yn effeithio ar gyrrff corfforaethol, gan gynnwys y Cyngor, ac mae paratodau ar y gweill i gydymffurfio â hi.
- Mae'r Polisi Rhyddid Gwybodaeth a'r Polisi Rheoliadau Gwybodaeth Amgylcheddol wedi'u diweddarau. Mae adolygiad o'r Cynllun Cyhoeddi Rhyddid Gwybodaeth ar y gweill.
- Oherwydd y pandemig Covid-19, mae angen ar hyn o bryd i benderfyniadau gael eu gwneud gan y Grŵp Rheoli Aur oherwydd bod argyfwng. Felly, nid yw'n bosibl ymgynghori yn y gymuned ar hyn o bryd yn achos llawer o wasanaethau, ac o ganlyniad mae'r sgôr wedi'i diwygio er mwyn adlewyrchu hynny. Mae'r Polisi Ymgysylltu â'r

Gymuned yn cael ei adolygu a bydd yn cynnwys darpariaethau ynghylch y modd yr ymgysylltir â rhanddeiliaid yn y dyfodol.

- Mae angen gwneud rhagor o waith ar fonitro adborth a bydd y swydd newydd sy'n ymwneud â Chydraddoldebau ac Ymgysylltu yn mynd i'r afael â hynny.
- Bydd gwybodaeth am berfformiad gwasanaethau'n cael ei chyhoeddi, gan gynnwys data am gostau a gwerth am arian.
- Caiff newidiadau deddfwriaethol eu hystyried, e.e. Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021.
- Mae gwaith pellach yn mynd rhagddo er mwyn cysylltu mesurau perfformiad lleol â holl amcanion lefel 1 y Cynllun Busnes.
- Mae adolygiad o faint y Pwyllgor Archwilio (sef y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio erbyn hyn) ar y gweill. Bydd aelodau lleyg yn cael eu recriwtio yn ystod 2020/21, gan ystyried gofynion Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 a'r adeg y bydd cyfnod yr aelod lleyg presennol yn ei swydd yn dod i ben.
- Caiff cynnydd yng nghyswllt camau gweithredu/argymhellion ei fonitro.

Mae adroddiad ynghylch cynnydd ar sail y camau gweithredu wedi'i gynnwys yn **Atodiad 1**.

Bydd adolygiad o Fframwaith Llywodraethu Blyneddol 2021/2022 yn cael ei symud yn ei flaen yn ystod yr hydref.

ARGYMHELLION:

Ystyried yr adroddiad ynghylch cynnydd ar sail y camau gweithredu a nodwyd yn y Datganiad Llywodraethu Blyneddol a gwneud argymhellion i'r Cabinet a/neu'r Pwyllgorau Craffu fel y bo angen er mwyn sicrhau bod y gwaith yn cael ei gwblhau yn ystod y flwyddyn.

RHESWM DROS YR ARGYMHELLION: Er mwyn sicrhau bod y camau gweithredu a nodwyd yn y Datganiad Llywodraethu Blyneddol yn cael eu symud yn eu blaen fel bod y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio yn cael y sicrwydd y mae arno ei angen bod gwelliannau'n cael eu gwneud yn ystod y flwyddyn.

Atodiadau: **Atodiad 1:** Diweddariad ynghylch Cynnydd o ran Cynllun Gweithredu Datganiad Llywodraethu Blyneddol 2021-2022

Pennaeth Gwasanaeth: Elin Prysor, Swyddog Arweiniol Corfforaethol – Gwasanaethau Cyfreithiol a Llywodraethu / Swyddog Monitro

Swyddog Adrodd: Hannah Rees

Dyddiad: 7/5/2021

Atodiad 1

Cynllun Gweithredu ar gyfer materion i'w hystyried yn ystod 2021-2022

Mater	Cynnydd hyd yn hyn	Swyddog Arweiniol	Dyddiad Cwblhau
<p>(A1.1) Sicrhau bod Aelodau a Swyddogion yn ymddwyn yn gywir ac yn arwain diwylliant lle mae gweithredu er budd y cyhoedd i'w weld yn amlwg ac yn gyson, gan warchod enw da'r sefydliad.</p> <p>Gweithredu: Y Swyddog Monitro i gynghori Swyddogion ymhellach ar yr angen i ddatgan buddiannau o fewn sefydliadau sydd, neu a allai, wrthdaro â buddiannau'r Cyngor, gan gynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none">• Contractwyr;• Llywodraethwyr Ysgol;• Clercod Cynghorau Tref a Chymuned ;	<p>Mae hon yn ddyletswydd barhaus.</p> <p>Bydd gan y Pwyllgorau Moeseg a Safonau ddyletswyddau newydd (o Mai 2022) dan Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021, gan gynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none">• Monitro'r modd y mae arweinwyr grwpiau gwleidyddol ar y Cyngor yn cydymffurfio â'u dyletswyddau dan A.52A(1) Deddf Llywodraeth Leol 2000;• Cynghori, hyfforddi neu drefnu i hyfforddi arweinwyr grwpiau gwleidyddol ar y Cyngor ar faterion sy'n gysylltiedig â'u dyletswyddau dan A.52A(1) Deddf Llywodraeth Leol 2000.• Ar ddiwedd pob blwyddyn ariannol, cyflwyno adroddiad blynyddol i'r Cyngor mewn perthynas â'r flwyddyn hon yn unol â 56B Pennod 1 Rhan 3 Deddf Llywodraeth Leol 2000. <p>Mae'r ddyletswydd i fonitro'r modd y mae arweinwyr grwpiau gwleidyddol yn cydymffurfio mewn perthynas â safonau ymddygiad, ac mae'n un ffordd i'r Cyngor sicrhau bod Aelodau'n ymddwyn yn onest ac yn arwain diwylliant lle mae gweithredu er budd y cyhoedd i'w weld yn amlwg a chyson, i warchod enw da'r Cyngor.</p>	EP/LE	Mawrth 2022

Mater	Cynnydd hyd yn hyn	Swyddog Arweiniol	Dyddiad Cwblhau
<ul style="list-style-type: none"> • Aelodau Cynghorau Tref a Chymuned; a • Llywodraethwyr Ysgol <p>SM a SAC Gwasanaethau Democrataidd i barhau i gynnal adolygiad o Aelodau sy'n gyfarwyddwyr, ymddiriedolwyr neu aelodau wrth benodi ar gyfer cyrff allanol, a phwyllgorau. SM i ystyried adborth gan aelodau a gwerth ychwanegol a pharhau i ddiweddarau'r Cod ymddygiad ar gyfer Swyddogion ac Aelodau.</p> <p>Y Swyddog Monitro i gynghori Swyddogion ymhellach ar yr angen i ddatgan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Swyddi Cyfarwyddwr; a • Cyflogaeth arall <p>Gan gynnwys p'un ai yw'n gwrthdaro â buddianau'r Cyngor ai peidio.</p> <p>Y Swyddog Monitro i barhau i gynghori Aelodau ymhellach ar yr</p>	<p>Mae'r Swyddog Monitro'n cynghori Swyddogion ynghylch datgan buddiannau yn barhaus, a gwneir hyn yn rheolaidd drwy Newyddion a Diweddariadau ar system Cerinet.</p> <p>Yn fwy diweddar, cyhoeddwyd Diweddariad ar Ddatgan a Chofrestru Buddiannau Gweithwyr mewn perthynas â Grantiau Arthdrethi Annomestig y Gronfa i Fusnesau dan Gyfyngiadau COVID 19, ar 8 Ionawr 2021, ar Safle Cerinet y Cyngor, gan gynnwys dolen i'r ffurflen Datgan Lletygarwch, y ffurflen Datgan Buddiannau Cyflogwyr, a'r Cod Ymddygiad ar gyfer Gweithwyr Llywodraeth Leol, ynghyd â nodyn yn atgoffa y dylid cyflwyno unrhyw ymholiadau neu geisiadau am gyngor i'r Swyddog Monitro.</p> <p>Mae adolygiad ar droed o'r cyrff allanol sydd wedi penodi Aelodau, gan gynnwys gwerth ychwanegol, yn ogystal â diweddarau'r Cyfansoddiad.</p> <p>Er nad yw'r Cod Ymddygiad yn cael ei ddiweddarau'n rheolaidd, mae newidiadau ar droed ac mae'n cael ei ddiweddarau ar hyn y bryd.</p> <p>O ran adborth Aelodau, mae'r Swyddog Monitro'n dosbarthu, ymhlith arweinwyr grwpiau gwleidyddol, ddiweddariadau/penderfyniadau Panel Dyfarnu Cymru, sef y tribiwnlys annibynnol sy'n gwneud penderfyniadau ynghylch achosion honedig o dorri rheolau ymhlith aelodau etholedig a chyfethol Cynghorau yng Nghymru, gan gynnwys cynghorau sir, mewn perthynas â chod ymddygiad statudol eu hawdurdod. Nid yw'r Swyddog Monitro wedi derbyn unrhyw adborth gan y Panel ynghylch Aelodau'r Cyngor, ac mae yna werth ychwanegol i waith y panel, am ei fod yn berthnasol i Aelodau sydd â rolau megis</p>		

Mater	Cynnydd hyd yn hyn	Swyddog Arweiniol	Dyddiad Cwblhau
<p>angen i ddatgan lletygarwch/rhoddion.</p> <p>Y Swyddog Monitro i gynghori Prif Swyddogion ymhellach ar yr angen i ddatgan:</p> <ul style="list-style-type: none"> cysylltiadau personol agos â Swyddogion neu Aelodau eraill. 	<p>cyfarwyddwyr, ymddiriedolwyr, aelodau o bwyllgorau ac ati – mae'r gweithredu hwn, felly, yn un parhaus.</p> <p>Fel uchod, mae'r Swyddog Monitro'n cynghori Swyddogion ynghylch datgan buddiannau yn barhaus, a gwneir hynny'n rheolaidd drwy Newyddion a Diweddariadau ar system Cerinet. Cafodd Prif Swyddogion wybod, drwy ddiweddariad ar system Cerinet, am yr ebost diweddaraf oddi wrth y Swyddog Monitro am yr angen i Weithwyr ddatgan a chofrestru buddiannau mewn perthynas â Grantiau Arthdrethi Annomestig y Gronfa i Fusnesau dan Gyfyngiadau COVID 19, ar 8 Ionawr 2021. Anfonwyd nodyn atgoffa i Brif Swyddogion hefyd, ac mae'r gwaith hwn yn barhaus.</p> <p>Mae Aelodau/Prif Swyddogion yn datgan buddiannau yn eu datganiadau blynyddol, sy'n gyfle i gyfeirio at unrhyw gysylltiadau/rolau personol agos ac ati, ac mae cyfleoedd i wneud datganiadau ar adegau eraill, gan gynnwys ar ddechrau cyfarfodydd yn y ffordd arferol.</p>		
<p>(A1.3) Arwain drwy esiampl a defnyddio'r egwyddorion neu'r gwerthoedd gweithredu safonol hyn fel fframwaith ar gyfer gwneud penderfyniadau a champau eraill.</p> <p>Gweithredu: Y Grŵp Arweinyddiaeth i gael ei ddiweddarau ar e-ddysgu, gydag</p>	<p>Cyflwynwyd y modiwl e-ddysgu gorfodol ym Medi 2017 a hyd at 31 Mawrth 2021 mae wedi'i gwblhau gan 2,592 o weithwyr. O'r rhain cwblhaodd 303 o weithwyr y modiwl cyfrwng Cymraeg, a 2,289 y modiwl cyfrwng Saesneg.</p>	GE	Mawrth 2022

Mater	Cynnydd hyd yn hyn	Swyddog Arweiniol	Dyddiad Cwblhau
<p>Adnoddau Dynol yn adrodd i'r Grŵp Arweinyddiaeth (rhaid i'r holl staff gwblhau'r modiwl hyfforddiant e-ddysgu gorfodol ar Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol 2015)</p> <p>Parhau i adolygu'r Cyfansoddiad i adlewyrchu newidiadau deddfwriaethol ac yn ôl yr angen.</p>	<p>Yn y flwyddyn hyd at 31 Mawrth 2021, cwblhaodd cyfanswm o 493 o weithwyr y modiwl e-ddysgu, 92 trwy gyfrwng y Gymraeg a 399 trwy gyfrwng y Saesneg. Mae nodyn atgoffa'n cael ei anfon at staff sydd heb wneud y modiwl eto, a bydd y Grŵp Arweinyddiaeth yn derbyn adroddiadau bob hyn a hyn ar gwblhau modiwlau e-ddysgu gorfodol.</p> <p>Mae adolygu'r Cyfansoddiad i adlewyrchu newidiadau deddfwriaethol yn ôl yr angen yn dasg barhaus, am fod y Cyfansoddiad yn ddogfen fyw. Cafodd diwygiadau arfaethedig i'r Cyfansoddiad eu cyflwyno ddiwethaf i'r Cyngor yng Nghyfarfod 18fed Mawrth 2021, a chyn hynny, yng Nghyfarfod 16eg Hydref 2020. Mae Gweithgor Cyfansoddiad Trawsbleidiol y Cyngor yn cwrdd yn rheolaidd, a chynhaliwyd cyfarfodydd ar 15fed Chwefror 2021 a 19eg Ebrill 2021.</p>	EP/HR	Mawrth 2022
<p>(A1.4) Arddangos, cyfathrebu a mewnbrannu'r egwyddorion neu'r gwerthoedd gweithredu safonol hyn drwy bolisiau a phrosesau priodol sy'n cael eu hadolygu'n rheolaidd i sicrhau eu bod yn gweithredu'n effeithiol.</p> <p>Gweithredu: Mae'r Cyngor wrthi'n paratoui i gydymffurfio â Deddf Llywodraeth</p>	<p>Cyflwynwyd newidiadau arfaethedig i'r Cyfansoddiad gerbron Gweithgor Cyfansoddiad Trawsbleidiol y Cyngor ar 19eg Ebrill 2021, i gydymffurfio â gofynion Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru)</p>	EP/AW/HR	Mawrth 2022

Mater	Cynnydd hyd yn hyn	Swyddog Arweiniol	Dyddiad Cwblhau
<p>Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 mewn perthynas â'r Pwyllgor Archwilio (cylch gorchwyl a chyfansoddiad i'w hadolygu): Mae'r newidiadau'n cynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none"> - newid yr enw i 'Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio'; - yr Aelodaeth i fod yn 2/3 Cynghorwyr ac 1/3 Aelodau Lleyg (fel y'u diffinnir yn y Ddeddf); - Dyletswydd y Pwyllgor yw penodi ei Gadeirydd a'i Is-gadeirydd ei hun; -Rhaid i'r Cadeirydd fod yn berson lleyg; -Ni chaiff yr Is-gadeirydd fod yn aelod o Weithrediaeth yr Awdurdod Lleol; ac - yn absenoldeb y Cadeirydd a'r Is-gadeirydd, dim ond Aelodau anweithredol all Gadeirio. <ul style="list-style-type: none"> • Cofrestr Penderfyniadau Dirprwyedig i'w chyhoeddi. 	<p>2021, a chawsant eu cymeradwyo. Mae adroddiad yn cael ei gyflwyno gerbron Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio'r Cyngor yng Nghyfarfod 3ydd Mehefin 2021 i gadarnhau'r newidiadau hyn i'r Pwyllgor, yn ogystal â chadarnhau newidiadau eraill sy'n effeithio ar y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio. Hefyd, cyflwynwyd adroddiad ar newidiadau dan Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 sy'n effeithio ar y Pwyllgor yng Nghyfarfod y Pwyllgor ar 24ain Chwefror 2021, gan gynnwys recriwtio aelodau lleyg i'r Pwyllgor. Yna cafodd y newidiadau a'r cynigion hyn ar recriwtio eu cyflwyno gerbron, a'u cymeradwyo gan y Cyngor ar 18fed Mawrth 2021. Nododd y Cyngor gynnwys yr Adroddiad, a'r dyddiadau gweithredu perthnasol, a chymeradwyo:</p> <ul style="list-style-type: none"> b) newid enwi'r Pwyllgor Archwilio i Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio, a'r swyddogaethau ychwanegol o ran perfformio a thrafod cynwion oedd yn dod i rym ar 1 Ebrill 2021; c) dechrau'r broses o recriwtio aelodau lleyg annibynnol ar gyfer y Pwyllgor Archwilio; d) y cynigion ar gyfer y Panel Dewis Rhestr Fer; a'r e) Disgrifiad o'r Rôl a'r Manyleb Person. <p>Mae'r broses recriwtio ar droed erbyn hyn.</p> <p>Mae'r gwaith o gyhoeddi'r gofrestr penderfyniadau dirprwyedig yn barhaus. Mae Log Penderfyniadau'r Grŵp Rheoli Aur, sef y gofrestr penderfyniadau, wedi'i gyhoeddi a'i ddiweddarau bob chwarter, wedi'i gyflwyno gerbron y Grŵp Rheoli Aur (i'w gymeradwyo) a'i gyhoeddi ar wefan y Cyngor. Mewn perthynas â phenderfyniadau dirprwyedig eraill, mae penderfyniadau dirprwyedig y Pwyllgor Rheoli Datblygu'n cael eu</p>		<p>Mawrth 2022</p>

Mater	Cynnydd hyd yn hyn	Swyddog Arweiniol	Dyddiad Cwblhau
<ul style="list-style-type: none"> • Parhau i fonitro'r niferoedd sy'n cwblhau'r modiwl Chwythu'r Chwiban gorfodol. Ar hyn o bryd yn is na'r gofyn. • Y polisi Cwynion / Canmoliaeth i'w adolygu yn ystod 2020-2021. <p>Darparu Hyfforddiant Moeseg / Twyll.</p>	<p>cyhoeddi ar gyfer pob Pwyllgor Rheoli Datblygu unigol. Mae unrhyw waith arall o ran gwneud penderfyniadau ar droed.</p> <p>O ran y modiwl e-ddysgu gorfodol Chwythu'r Chwiban, cwblhaodd 744 o staff y Modiwl yn 2019/2020 a chwblhaodd 379 o staff y Modiwl yn 2020/21.</p> <p>Mae'r Polisi Cwynion Corfforaethol yn cael ei adolygu. Mae'r drafft cyntaf wedi'i baratoi a gwnaed trefniadau iddo fynd trwy'r broses ddemocrataidd arferol dros yr haf.</p> <p>Mae'r modiwl hyfforddiant Moeseg/Twyll, a baratowyd ar y cyd â Zurich (yswiriwr y Cyngor), wedi'i gwblhau erbyn hyn. Bydd yr hyfforddiant yn cael ei gyflwyno gan Anthony Connolly o Zurich ar 28 Mai 2021 yng ngweithdy chwarterol y Rheolwyr Corfforaethol.</p> <p>Mae hyn yn cael ei gefnogi ymhellach gan yr adolygiad diweddar o Strategaeth y Cyngor ar Atal Twyll, Llygredd a Llwgwobrwyo (gan gynnwys Atal Gwyngalchu Arian).</p> <p>Mae archwiliad mewnol dilynol o drefniadau'r Cyngor mewn perthynas â Moeseg hefyd ar droed.</p>	<p>MNH</p> <p>AR</p>	
(A3.1) Sicrhau bod aelodau a Staff yn arddangos ymrwymiad cadarn i		EP	Mawrth 2022

Mater	Cynnydd hyd yn hyn	Swyddog Arweiniol	Dyddiad Cwblhau
<p>reol y gyfraith, yn ogystal â chadw at y cyfreithiau a'r rheoliadau perthnasol.</p> <p>Gweithredu: Bydd Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau Cymru (2021) yn cael effaith ar gyrff corfforaethol, gan gynnwys y Cyngor, ac mae paratodau i gydymffurfio ar droed.</p>	<p>Fel uchod, mae'r gofyniad i gydymffurfio â gofynion Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 yn un parhaus, gan gynnwys trwy'r Gweithgor Cyfansoddiad Trawsbleidiol (aelodau o bob grŵp gwleidyddol yn mynychu), adroddiadau i'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio, a'r Cyngor, gyda Chynllun Gweithredu gan y Cyngor yn cael ei baratoi a'i ddiweddarau'n rheolaidd, a chyfarfodydd gyda Swyddogion a Swyddogion Arweiniol Corfforaethol perthnasol yn cael eu cynnal fel bo'n briodol.</p>		
<p>(B1.1) Sicrhau diwylliant agored drwy arddangos, dogfennu a chyfleu ymrwymiad y sefydliad i weithredu mewn ffordd agored.</p> <p>Gweithredu: Y polisi Rhyddid Gwybodaeth a'r polisi Rheoliadau Gwybodaeth Amgylcheddol wedi'u diweddarau. Cynllun Cyhoeddi ar droed.</p>	<p>Bwriedir cynnal adolygiad o'r Cynllun Cyhoeddi Rhyddid Gwybodaeth yn ystod y flwyddyn sydd i ddod.</p>	LE/AW/MNH	Mawrth 2022
<p>(B3.1) Sefydlu polisi clir ar y mathau o faterion y bydd y sefydliad yn ymgynghori'n ystyrlon arnynt, neu'n cynnwys dinasyddion</p>	<p>Mae tudalen Ymgysylltu, Ymgynghoriadau a Phartneriaethau Cymunedol wedi'i chreu ar y safle Cerinet newydd: https://cerinet.ceredigion.gov.uk/our-council/community-engagement-consultation-and-partnerships/#</p>	AW/MS	Mawrth 2022

Mater	Cynnydd hyd yn hyn	Swyddog Arweiniol	Dyddiad Cwblhau
<p>unigol, defnyddwyr gwasanaethau a rhanddeiliaid eraill i sicrhau bod y gwasanaeth (neu arall) a ddarperir yn cyfrannu tuag at gyflawni'r canlyniadau a fwriedir.</p> <p>Gweithredu: Oherwydd pandemig Covid-19, mae angen i'r penderfyniadau gael eu gwneud ar hyn o bryd gan y Grŵp Rheoli Aur am resymau brys, felly mae'n amhosib ymgynghori'n gorfforol yn y gymuned ar hyn o bryd mewn perthynas â nifer o wasanaethau, ac o ganlyniad mae'r sgorio wedi'i ddiwygio i adlewyrchu hyn.</p> <p>Mae'r Polisi Ymgysylltu Cymunedol yn cael ei adolygu a bydd yn cynnwys darpariaethau ar gyfer ymgysylltu â rhanddeiliaid yn y dyfodol.</p>	<p>Mae hon yn cynnwys dolenni i fersiynau cyfredol o'n Polisi Ymgysylltu Cymunedol, Rhestr Wirio Ymgysylltu ac Ymgynghori, Ymgysylltu â Defnyddwyr Gwasanaethau, ac Arf Ymgynghori ar Benderfyniadau.</p> <p>Erbyn hyn mae holl Aseidiadau Effaith Integredig y Cabinet yn cael eu hasesu gan y Swyddog Ymgysylltu a Chydraddoldeb. Mae hyn yn cynnwys p'un ai fu ymgysylltu, cynnwys ac ymgynghori effeithiol fel sylfaen ar gyfer ein penderfyniadau strategol.</p> <p>Mae Strategaeth Ymgysylltu newydd ddrafft ar gyfer Cyngor Sir Ceredigion, sef 'Siarad, Gwrando a Chydweithio' ar y gweill. Y bwriad yw cyflwyno'r strategaeth hon gerbron pwyllgorau gwahanol i'w chymeradwyo dros yr hydref a'r gaeaf.</p>		
(B3.4) Rhoi mecanweithiau adborth effeithiol ar waith i	Cofnodir yr adborth yn sgil ymgysylltu, a sut mae barn pobl wedi cael ei hystyried yn yr Aseidiadau Effaith Integredig.	AW/MS	Mawrth 2022

Mater	Cynnydd hyd yn hyn	Swyddog Arweiniol	Dyddiad Cwblhau
<p>arddangos sut mae eu barn wedi cael ei hystyried.</p> <p>Gweithredu: Mae angen gwaith pellach ar fonitro adborth, a bydd y swydd Cydraddoldeb ac Ymgysylltu newydd yn mynd i'r afael â hyn.</p>	<p>Caiff adroddiadau ar ymgynghoriadau ac ymarferion ymgysylltu a gwblhawyd eu postio ar ein gwe-dudalen ymgynghoriadau cyhoeddus, i ddarparu adborth ar gyfer y cyhoedd.</p> <p>http://www.ceredigion.gov.uk/your-council/consultations/</p>		
<p>(C1.5) Rheoli disgwyliadau defnyddwyr gwasanaethau'n effeithiol mewn perthynas â phennu blaenoriaethau a gwneud y defnydd gorau o'r adnoddau sydd ar gael.</p> <p>Gweithredu: Rhoi cyhoeddusrwydd i berfformiad gwasanaethau, gan gynnwys data costau a gwerth am arian.</p>	<p>Mae data costau a gwerth am arian perthnasol yn cael ei ystyried yn rheolaidd o fewn adroddiadau gwasanaethau.</p> <p>Nid yw data costau a gwerth am arian yng nghyd-destun rheoli disgwyliadau defnyddwyr gwasanaethau ar gael ar gyfer, nac ym meddiant y Gwasanaeth Perfformio.</p>	AW	Mawrth 2022 – Wedi'i gwblhau
<p>(D2.3) Ystyried a monitro'r risgiau sy'n wynebu pob partner wrth weithio ar y cyd, gan gynnwys risgiau a rennir.</p>		AW/EP	Mawrth 2022

Mater	Cynnydd hyd yn hyn	Swyddog Arweiniol	Dyddiad Cwblhau
<p>Gweithredu: Rhoddir ystyriaeth i newidiadau deddfwriaethol e.e. Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021.</p>	<p>Fel uchod, mae gwaith ar droed i roi newidiadau deddfwriaethol, megis newidiadau Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 ar waith ac ystyried/monitro'r risgiau sy'n wynebu pob partner wrth weithio ar y cyd, gan gynnwys risgiau a rennir. Mae cyfarfodydd yn cael eu cynnal a pharatoadau ar droed, er enghraifft, ynghylch gofyniad Deddf 2021 ar gyfer Gyd-bwyllgorau Corfforaethol, gan gynnwys risgiau posib a risgiau a rennir (mae grŵp Cyd-bwyllgor Corfforaethol wedi'i sefydlu, a chynhaliwyd y cyfarfod cyntaf ar 19eg Ebrill 2021, i ystyried y gofyniad i sefydlu Cyd-bwyllgor Corfforaethol Canolbarth Cymru, yn unol â Deddf 2021.)</p>		
<p>(D2.5) Sefydlu dangosyddion perfformiad lleol priodol (yn ogystal â dangosyddion statudol perthnasol neu ddangosyddion cenedlaethol eraill) fel rhan o'r broses gynllunio, i nodi sut y bydd perfformiad gwasanaethau a phrosiectau'n cael ei fesur.</p> <p>Gweithredu: Mae gwaith pellach yn mynd rhagddo i gysylltu mesurau Perfformiad Lleol â holl Amcanion Cynllun Busnes Lefel 1.</p>	<p>Mae proses Cynllunio Busnes 2021-22 yn cael ei rhoi ar waith, gyda Chynlluniau Busnes Lefel 1 yn cael eu cyflwyno i'r tîm Perfformiad ac Ymchwil erbyn diwedd Ebrill.</p> <p>Perfformiad: mae mesurau wedi'u nodi o fewn pob Cynllun Busnes Lefel 1, a fydd yn eu tro'n ddangosfwrdd adrodd ar gyfer pob gwasanaeth. Bydd y mesurau hyn yn cael eu harchwilio'n drylwyr dros yr wythnosau sydd i ddod, cyn cael eu cymeradwyo gan yr uwch dîm arweinyddaeth. Yna bydd y gwasanaethau'n adrodd yn erbyn y mesurau hyn fel rhan o'r broses rheoli perfformiad ar gyfer y flwyddyn.</p>	AW	Mawrth 2022
<p>(F3.5) Sicrhau pwyllgor archwilio neu grŵp neu swyddogaeth gyfatebol sy'n annibynnol o'r grŵp</p>	<p>Fel uchod, mae gwaith ar droed mewn perthynas â newidiadau sy'n effeithio ar y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio yng ngoleuni Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021. Mae'r Pwyllgor</p>	EP/AR/HR	Mawrth 2022

Mater	Cynnydd hyd yn hyn	Swyddog Arweiniol	Dyddiad Cwblhau
<p>gweithredu ac yn atebol i'r corff llywodraethu: bydd yn darparu ffynhonnell bellach o sicrwydd effeithiol mewn perthynas â threfniadau rheoli risg a sicrhau amgylchedd rheoli effeithiol, fel bod argymhellion yn cael gwrandawriad ac yn arwain at weithredu.</p> <p>Gweithredu: Cylch gorchwyl a chyfansoddiad y Pwyllgor Archwilio i'w hadolygu yng ngoleuni Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021. Y newidiadau i gynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none"> - newid yr enw i 'Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio'; - yr Aelodaeth i fod yn 2/3 Cynghorwyr ac 1/3 Aelodau Lleyg (fel y'u diffinnir yn y Ddeddf); - Dyletswydd y Pwyllgor yw penodi ei Gadeirydd a'i Is-gadeirydd ei hun; 	<p>Llywodraethu ac Archwilio wedi cael gwybod, mewn adroddiad yng Nghyfarfod 24ain Chwefror 2021, am y newidiadau i'w rôl mewn perthynas ag adroddiadau hunanasesu'r Cyngor, ac am asesiadau'r panel perfformiad, yn ogystal â'r newid enw, a newidiadau o ran y Cadeirydd/Is-gadeirydd a'r Cyfansoddiad.</p> <p>Mae adroddiad diweddarar'n cael ei baratoi ar Ddeddf 2021, i'w gyflwyno gerbron y Pwyllgor yng Nghyfarfod 3ydd Mehefin 2021, gan gynnwys diweddariad ar gyfer y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio ar y newidiadau i'r Cyfansoddiad sy'n effeithio ar y Pwyllgor, gan gynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Recriwtio aelodau lleyg a Chyd-bwyllgor Llywodraethu Corfforaethol Canolbarth Cymru a'r Is-bwyllgor Archwilio; ac - Ynghylch swyddogaethau'r Pwyllgor mewn perthynas ag: <ul style="list-style-type: none"> o adolygu ac asesu asesiad perfformiad y Cyngor; o ystyried adroddiad Hunanasesu blynyddol drafft y Cyngor; o ystyried unrhyw adroddiad gan yr Archwilydd Cyffredinol ac ymateb drafft y Cyngor; o adolygu swyddogaeth delio â chwynion y Cyngor; a'r o rôl mewn perthynas ag Asesiadau'r Panel Perfformiad (o Fai 2022). <p>Mae gwaith ar droed i ddiweddarau cylch gorchwyl y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio, fel uchod, gan gynnwys cael sêl bendith y Gweithgor Cyfansoddiad Gwrthbleidiol.</p>		

Mater	Cynnydd hyd yn hyn	Swyddog Arweiniol	Dyddiad Cwblhau
<p>-Rhaid i'r Cadeirydd fod yn berson lleyg;</p> <p>- Ni chaiff yr Is-gadeirydd fod yn aelod o Weithrediaeth yr Awdurdod Lleol; ac</p> <p>- yn absenoldeb y Cadeirydd a'r Is-gadeirydd, dim ond Aelodau anweithredol all Gadeirio.</p> <p>Mae adolygiad o faint y Pwyllgor Archwilio ar droed.</p> <p>Y broses o recriwtio aelod lleyg i ddigwydd yn ystod 2020/21, gan roi ystyriaeth i ofynion Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 a dod â chyfnod swydd yr aelod lleyg presennol i ben.</p>			
<p>(G1.1) Ysgrifennu a chyflwyno adroddiadau ar gyfer y cyhoedd a rhanddeiliaid eraill mewn arddull ddealladwy sy'n briodol ar gyfer y gynulleidfa dan sylw, gan sicrhau eu bod yn hygyrch ac yn hwylus i'w cwestiynu.</p>		LE/AM	Mawrth 2022

Mater	Cynnydd hyd yn hyn	Swyddog Arweiniol	Dyddiad Cwblhau
<p>Gweithredu: Y Cyngor yn paratoi i weithredu'r newidiadau a gyflwynir gan Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021, gan cynnwys bod y Cyngor yn ymgynghori ac yn cyhoeddi strategaeth cyfranogiad cyhoeddus, gyda'r nod o gynyddu cyfranogiad cyhoeddus o fewn democratiaeth leol, a gweithredu mewn ffordd fwy agored.</p>			
<p>(G3.1) Sicrhau bod argymhellion ar gyfer camau unioni a wneir gan archwiliad allanol yn cael eu rhoi ar waith.</p> <p>Gweithredu: Monitro cynnydd camau gweithredu/argymhellion</p>	<p>'Protocol Archwilio Cymru' wedi'i ddogfennu a gweithdrefnau yn eu lle i sicrhau bod 'Ffurflenni Ymateb Rheolwyr' i bob adroddiad gan Archwilio Cymru'n cael sylw, a bod ymatebion y gwasanaeth yn cael eu cyflwyno i'r Grŵp Arweinyddiaeth, y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio, ac Archwilio Cymru.</p> <p>Y Swyddog Llywodraethu yw pwynt cyswllt Archwilio Cymru ar gyfer materion llywodraethu a pherfformiad ar hyn o bryd; ond mae swyddogion wedi trefnu cyfarfod ar 18 Mai i wneud trefniadau i drosglwyddo'r rôl hon i'r Swyddog Perfformiad Corffaethol a Gwella newydd.</p>	EP/AW/SJ	Mawrth 2022